

comparable amb el prov. mod. *venderello* «vendeuse», TdF en relació amb *ven(d)re* està igual que *contarella* o *cantarella* amb *contar* o *cantar*.

L'abstracte, només modernament i a Mall., ha tingut la forma la *venuda*; alguna vegada s'imità el ll. *venditio*, *-onis* (vendició, 2 cites S. xv, DAg.). *Venda*, la forma general, és l'evolució normal cat. del ll. *vēndita* part. de *VENDERE* substantivat: d'aquí it. *véndita*, fr. *vente*, cast. *venta* (cf. *DECH* sobre el seu suspecte autoctonisme), port. i oc. *venda*. «Tota raube qui's tenga *venal* en hostal, e'l mercader de qui és, la s'en vol portar senes *venda*, so és que no la vuyla *vendre* aquí, deu pagar miça *reva*», *Reva* de Perpinyà de 1284 (RLR iv, 375); «se deu hom molt meraveyllar en est món, car no és negun hom que, si ha necessitat de 'al-cuna cosa temporal, e hom la li vol donar o prestar o *vendre*, que no la prenga volenter, o per do o per prés-tec o per *venda*: e la benevuyrança que Déus dóna, a penes veem negun hom qui reebre la vulla», Lluïl (*Merav.*, NCL. iv, 20.9); «que se retingués les *vendes* de les coses principals, ço és, de forment, de sal, de ferro --- de selves, boscs, pescades ---», Eiximenis (*Dotzèn*, § 146); «3 molins qui valen de *venda*, uns aytans ab altres --- 3000 sols. ---», quadern de rendes reials S. xiv, *CoDoACA* xxxix, 32.

Registat lexicogràficament des del dicc. de rims de L. d'Aversó, 85.12; «*venda*: venditio, licitatio, auctio», JnEsteve (*LiEleg.* t-2); «*venda*: *venditio*, *venundatio*; *v. en lo encant*: addictio; *v. per menut*: dictactio; *v. a qui-y done més*: auctio», Busa-N. *Véndua*, alteració algeresa segons el model de *pèrdua* i *vàlua*. També *véndoa* en textos de Provença, S. xv (PSW).

A penes caldrà recordar que dir *venta* per *venda* (com encara fan sense vergonya alguns «pares de la pàtria», en estats majors bancaris, o marcant de puro) és vergonyós; però ja no gosaria dir tant de l'ús en el sentit d'hostalet muntanyenc, que té àrea estrictament limitada al N. per l'Ebre i el Cinca; encara que fos un intrús cast. o arag. està tan fonament arrelat en la ruralia d'aquesta gran zona, que té dret a indulgència.

Arrelament ja no recent [OPou, *TbPu.*] i tan pregon, arribant fins els cims més agrests i alpestres de les serres de Caro, Penyagolosa, Serrella, Aitana etc., que arriba a fer-nos pensar si no és, almenys en part, d'herència mossàrab, com sigui que ja estava arrelat en l'àrab granadí, en el S. xv o abans, vist que no sols consigna *PAlc.* un hispanoàrab «*bénta*: taverna en el camin» sinó que tenia plural àrabic *bentât* pron. *ven-tît* amb imela granadina (427a14). Es pronuncia amb *v* labiodental enllà del Xúquer i a les altres comarques on *v* i *b* no s'han neutralitzat (PnaCast., i part de l'Ebre).

Notem que la *venta* rural no ha, en absolut, desbancat *hostal*, vigorosament usat també en les mateixes zones, amb algunes distincions. Al Pinell del Broi: «*hostal* és dins del poble, una *vénta* és a fora» (1936); també, però, compta la diferència en grandària, car hi ha *hostals* ben muntanyencs: en els dos vessants de Penyagolosa: *l'ostâl de montalbàna*, serres amunt, de la banda d'Ares, però gran i molt anomenat, en

contrast amb la *bénta de pètitò* cap a Lluçena, també coneguda, però menys considerable (1935); per alt de Penàguila, el que avui anomenen *la Font del Regadiu m'avisen* que abans li deien la *vénta del R.* «—? —per-qué hi *venien* i feen d'hostalet» (1963). Hi ha llogarets dites *Les Ventes* (Ribarroja, Vallbona).

Revendre [1310]: «Fo cridat de part del veguer e del batle de Perpenyà, que tothom qui compre peix per *revendre* ---» (RLR 1876, 57); Busa-N.: «Los espunyats poden servir de anar --- aquells qui són sens peus poden ensenyar a infants a escriure o *revendre* a la plaça», Eiximenis (*Regiment*, § 379); «*vendre* o comprar, e que puxen *revendre* ---», Eiximenis (*Dones*, probablement d'un poema seu prosificat, *EntreDL*, sèrie vi, 11).

Revenedor, *-ora*: «lo cardenal --- fo en drecera de gran re d'argenteres e de *revenedors*, qui tenien en lurs obradors gran re de copes --- scudelles d'aur e d'argent, e d'altres joyes --- manà a quatre scuders que totes aquelles --- joyes scampassen e gitassen en la carera», Lluïl (*Blanq.* II, 193.6), «totes les dones que, per si metexes tenen mercaderies, o usen de comprar ne de *vendre*, axí com teneres, flaqueres e *revenedores* ---», *CostTort.* (Ol., p. 164); «--- als *revenedors* --- qui encareixen la comunitat ---», Eiximenis (*Regiment*, 171.25, més cita a TOT). En lèxics des del Busa-N. i OPou: «tender o *revenedor*: institor» (*TbPu.*, 164). *Revenedriu*. *Revenda* [JMarc; Aversó, 85.13, 1715, DAg.]. *Revendaire* a Munt.: DAg. *Revenedoria*, Ant. Bofarull, *Orf. de Men.*; *revenderia* [Busa-N.]. *Revenedis*. *Malvendre*. *Retrovendre*, del b. ll. *retrovendendo* [Lab.]; *retrovendició* [Belv.]; *retrovenda*.

Carvendre, ja tractat a *CAR*, amb cita de Jaume I, «ací no aurà papa sinó aquell --- que sia de volentat de demanar e *carvendre* la presó de papa Bonifaci, que yamés aquesta esgleya no pot ésser <p>orgada de vituperi, tro açò sia punit» a. 1305 (Finke, *Acta Ar.* III, 135); «Digues, bacallar fals, com t'as pogut aturar 30 florins dels 50 que jo trametia a la dita dona ---. Pel cul de Déu!, En Bacallar, que jo-ls vos *carvenré*, que anc tan mals florins no vès; e atança-s al dit B. et donà-li ab la dita daga per lo cap», Val., 3.º 1/4 segle xiv (*BABL* VIII, 384).

Es mot predilecte de Cerverí de Girona, en el qual el veiem molt sovint, amb casos on sembla ben soldat, en altres no tant; o fins i tot tan deslligats els dos components, que se n'inverteix encara l'ordre: «en vós és belesa, / franquesa, noblesa: / m'o *vendetz* car, / e m'estatz defesa / de joy donar». Però dels altres n'hi ha molts més, entre ells: «dirai-li que sa bondat me *carvèn*»; «lo goig m'és *carvendut* 'me'l fan gruar' (32.34, 75.11, 67.41, i encara 70.17 etc.). Un hapax *carvenàs* no estic segur si és forma real (potser deguda a influència del ll. *carminare*, veg. cast. *CARME-NAR*, *DCEC/DECH*) o simple err. lect. per *carvenés*: «que pensàs d'enantar --- *caruenas* per dret a aquells que la revolta avien moguda --- que els totz --- se metrien en som poder: e que-ls fes jutgar, e si colpa avien, que la-ls *caruenas* per dret», procés del Batlle de Camarasa, a. 1295 (*CaCandi*, *MiscHiCat.* II, 173-4).